

regionalny punkt
doradczy

Finansowanie Centrum Integracji Społecznej

Na początku należy wyjaśnić czym jest Centrum Integracji Społecznej (dalej CIS).

CIS jest placówką aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu działającą na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym. CIS to instytucja, która ma charakter edukacyjny i realizuje reintegrację zawodową i społeczną poprzez:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

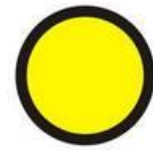
Centrum może być tworzone przez:

- jednostki samorządu terytorialnego. W takim przypadku CIS musi mieć formę jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego;
- organizację pozarządową. W sytuacji, gdy założycielem CIS jest organizacja pozarządowa, ustawa¹ narzuca na CIS dodatkowe obowiązki. Zgodnie z treścią regulacji, taki CIS musi działać jako jednostka wyodrębniona zarówno na płaszczyźnie organizacyjnej, jak i finansowej, z jednoczesnym zachowaniem takiego sposobu prowadzenia działalności, który zapewni jej należyta i odpowiednią identyfikację (pod względem organizacyjnym oraz finansowym). Z przepisu tego wynika też, że stopień tej identyfikacji powinien być na tyle wysoki, by umożliwić dokładne oznaczenie wysokości uzyskanych przychodów oraz poniesionych kosztów, jak również określenie uzyskanych wyników, przy uwzględnieniu stosownych przepisów o rachunkowości;
- podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie² z zastrzeżeniem, że w przypadku spółdzielni socjalnych Centrum mogą tworzyć spółdzielnie zakładane przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 i 3 o spółdzielniach socjalnych³ - jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego.

¹ Art. 3 ust. 4 ustawy o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.2020 176 tj.)

² Dz.U.2019.688 tj.

³ Dz.U.2018.1205 tj

regionalny punkt
doradczy

Zakładając Centrum Integracji Społecznej należy ustalić miejsce funkcjonowania placówki i sprecyzować zasięg jej działalności. Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia możliwości pozyskania środków przeznaczonych na utworzenie, a potem również na bieżącą działalność CIS. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym określa źródła finansowania CIS zarówno przez jednostkę samorządową, jak i przez organizację pozarządową. Ważna jest możliwość otrzymania dotacji na pierwsze wyposażenie oraz na działalność przez pierwsze trzy miesiące, utworzonej z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu rozwiązywania problemów alkoholowych. Przekazanie dotacji wymaga zawarcia z instytucją (samorządową) tworzącą, odpowiedniego porozumienia wskazującego wysokość, celowość przyznania środków i sposób ich wykorzystania. Pozostałe możliwości finansowania CIS określa art. 10 ustawy o zatrudnieniu socjalnym wskazując między innymi:

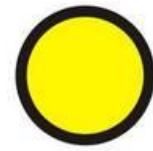
- dochody uzyskiwane z działalności wytwórczej prowadzonej w ramach reintegracji zawodowej;
- środki z Unii Europejskiej;
- zasoby własne instytucji tworzącej;
- dotacje pochodzące z dochodów własnych gminy, w tym przeznaczone na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przyznawane i wypłacane na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym.

Jednym z ważniejszych źródeł finansowania jest działalność wytwórcza prowadzona w ramach reintegracji zawodowej. Działalność taka może być dobrym źródłem finansowania CIS w momencie stworzenia odpowiedniej grupy zdolnej do świadczenia usług na otwartym rynku pracy.

W przypadku gdy podmiotem prowadzącym CIS jest samorząd terytorialny, zestawienie planowanych wydatków i dochodów powinno zostać ujęte w planie finansowym jednostki prowadzącej i na tej podstawie, uchwalony jest budżet CIS przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast w sytuacji CIS prowadzonego przez organizację pozarządową oraz gdy samorząd terytorialny nie zapewnił w pełni środków na realizację programu reintegracji społeczno-zawodowej, niezbędnym staje się poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Mogą to być źródła publiczne i w ograniczonym zakresie niepubliczne.

Podstawową formą przekazywania organizacjom pozarządowym przez organy administracji publicznej środków publicznych jest konkurs. Wymóg jego przeprowadzenia zawierają zarówno ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawa o pomocy społecznej⁴, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁵ oraz ustawa o promocji

⁴ Dz.U.2019.1507 tj

regionalny punkt
doradczy

zatrudnienia i instytucjach rynku⁶. Realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej może być zlecana przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i wojewodów także jednostkom samorządu lokalnego. Procedury przekazywania środków w ramach tych ustaw zostały ujednoczone i są przekazywane na podstawie trybu określonego w uodppiw.

Otwarty konkurs ofert, to określony w uodppiw sposób na wybranie organizacji, które otrzymają od administracji publicznej dotacje na realizację zadań. Ogłoszenie o konkursie powinno zawierać wszelkie wymagane elementy oraz powinno być ogłoszone w sposób określony w uodppiw.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przewiduje możliwość przekazania organizacji środków na realizację zadania w trybie oferty uproszczonej, po spełnieniu kreślonych w uodppiw warunków.

Finansowanie z środków europejskich CIS mogło odbywać się w ramach procedur konkursowych wynikających z Umowy Partnerstwa a dokładniej w jednym z celów tematycznych pn. „wspieranie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (np. wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem – przez integrację oraz tworzenie infrastruktury społecznej)”. Z powodu bliskiego zakończenia obecnej perspektywy finansowania UE, obecnie pozyskanie środków na działanie CIS jest praktycznie niemożliwe.

CIS mogą być także finansowane, choć w bardzo ograniczonym zakresie, ze środków prywatnych pozyskanych z grantów prywatnych fundacji, darowizn, zbiorów publicznych, a w przypadku, gdy organem prowadzącym jest organizacja pożytku publicznego – z mechanizmu 1%.

Doradca
Andrzej Stachowiak

⁵ Dz.U.2020.218 tj.

⁶ Dz.U.2019.1482 tj